แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี*

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF SCHOOL BAND MANAGEMENT UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN PATHUM THANI PROVINCE

วรเศรษฐ์ เจษฎางกูร ณ อยุธยา[1] และ กัลยรัตน์ หล่อมณีนพรัตน์[2]

Woraset Jedsadangkol Na Ayuthaya[1] and Kunlayarat Lormanenoprat[2]

[1-2]มหาวิทยาลัยรังสิต

[1-2]Rangsit University, Thailand

Corresponding Author's Email: woraset.j65@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน และ 3) เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากล การวิจัยใช้วิธีแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากประชากรจำนวน 69 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56, \sigma = 0.86$) ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51, \sigma = 0.51$) 2) ความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ($PNI_{Modified} = 0.29$) รองลงมาคือด้านวัสดุอุปกรณ์ ($PNI_{Modified} = 0.28$) ด้านงบประมาณ ($PNI_{Modified} = 0.26$) และด้านการจัดการ($PNI_{Modified} = 0.24$) และ 3) แนวทางพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วย การกำหนดหลักเกณฑ์คัดเลือกนักเรียนอย่างชัดเจน การพัฒนาระบบซ่อมบำรุงและจัดหาเครื่องดนตรีทดแทน การวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก

* Received 14 May 2026; Revised 7 June 2026; Accepted 28 September 2026

คำสำคัญ: การบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ปทุมธานี

Abstract

The purposes of this research were to: 1) investigate the current and desirable conditions of school band management; 2) assess the priority needs for development; and 3) propose guidelines for the development of school band management under local administrative organizations in Pathum Thani Province. This study employed a mixed-methods research design. For the quantitative phase, the research participants consisted of 69 school administrators and teachers in the Arts Learning Area from schools under local administrative organizations in Pathum Thani Province. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with an overall reliability coefficient of 0.97. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$). For the qualitative phase, five experts were selected as key informants. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed using content analysis.

The findings revealed that: 1) the overall current condition of school band management was at a high level (μ = 3.56, σ = 0.86), while the overall desirable condition was at the highest level (μ = 4.51, σ = 0.51); 2) the highest priority need was personnel management ($PNI_{Modified}$ = 0.29), followed by materials and equipment ($PNI_{Modified}$ = 0.28), budget management ($PNI_{Modified}$ = 0.26), and management practices ($PNI_{Modified}$ = 0.24), respectively; and 3) the key development guidelines included establishing clear criteria for student selection, improving maintenance systems and providing replacement musical instruments, implementing systematic budget planning and allocation, and fostering collaborative networks with communities and external organizations.

Keywords: School Band Management, Local Administrative Organizations, Pathum Thani Province

บทนำ

การบริหารจัดการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการวางแผน กำกับ ดูแล และส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต ความสามารถเฉพาะด้าน และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551; กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

กิจกรรมวงดนตรีสากลเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้รับความนิยมในสถานศึกษาทุกระดับ เนื่องจากสามารถพัฒนาทักษะด้านดนตรี สุนทรียภาพ ระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างชื่อเสียงให้แก่สถานศึกษาและชุมชนผ่านการประกวดแข่งขันหรือการบริการวิชาการทางดนตรีในกิจกรรมต่าง ๆ (สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา, 2559) นอกจากนี้ การส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านดนตรียังสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาทักษะนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี เพื่อยกระดับความรู้และทักษะทางดนตรีของผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล และสร้างโอกาสในการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสร้างอัตลักษณ์ให้แก่สถานศึกษา เนื่องจากจังหวัดปทุมธานีเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพเยาวชนผ่านกิจกรรมทางดนตรี อย่างไรก็ตาม การดำเนินกิจกรรมวงดนตรีสากลจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ทั้งด้านการกำหนดนโยบาย การบริหารงบประมาณ การจัดหาและบำรุงรักษาเครื่องดนตรี การจัดสถานที่ฝึกซ้อม และ การบริหารบุคลากรผู้ฝึกสอน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การบริหารจัดการวงดนตรีสากลในหลายสถานศึกษายังประสบปัญหาหลายด้าน รติรส จันทร์สมดี (2551) พบว่า ครูผู้ควบคุมวงดนตรีจำนวนมากไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านดนตรีโดยตรง ทำให้ขาดความรู้และความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการวงดนตรีสากล ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินกิจกรรม ขณะที่ ยุทธศักดิ์ โพธิรุกข์, สุดารัตน์ สารสว่าง และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2564) พบว่า การขาดการ

สนับสนุนจากฝ่ายบริหารส่งผลให้กิจกรรมวงดนตรีไม่สามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อแรงจูงใจของครูผู้ฝึกสอนและนักเรียน นอกจากนี้ พลากร แก้วยก (2566) ยังพบว่า ปัญหาสำคัญในการดำเนินกิจกรรมวงดนตรีสากล ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ที่มีราคาสูง ความไม่แน่นอนของงบประมาณ และข้อจำกัดด้านสถานที่ฝึกซ้อม ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกิจกรรม

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ. 2566–2570 (กระทรวงมหาดไทย, 2566) ที่มุ่งส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศตามความถนัดเฉพาะบุคคล รวมถึงการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน ภาวะผู้นำ และการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กิจกรรมวงดนตรีสากลจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม หากได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมวงดนตรีของโรงเรียน จึงมีความสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการกิจกรรมวงดนตรีสากลให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงอธิบายแบบลำดับขั้น (Sequential Explanatory Design) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน และการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสังเคราะห์แนวทางการ

พัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

1.ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 69 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการวงดนตรีสากล จำนวน 2 คน ผู้ประกอบวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีสากล จำนวน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบวงดนตรีสากล จำนวน 1 คน โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยพัฒนาจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวงดนตรีสากลและการบริหารสถานศึกษา

2.1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการวงดนตรีสากล ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

2.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยนำประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแนวคำถามเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับประชากรทั้งหมด จำนวน 69 คน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาสร้างประเด็นสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index: PNI Modified) ตามสูตร PNI Modified = (I – D)/D (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่ ตีความ และสังเคราะห์ประเด็นสำคัญเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน

4.3 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อยืนยันความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้รับ

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม

การบริหารจัดการวงดนตรีสากล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ด้านบุคลากร	3.56	0.87	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด
2. ด้านงบประมาณ	3.53	0.98	มาก	4.46	0.60	มากที่สุด
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.52	0.95	มาก	4.50	0.58	มากที่สุด
4. ด้านการจัดการ	3.64	0.98	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด
รวม	**3.56**	**0.86**	**มาก**	**4.51**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจุบันการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีการดำเนินงานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (μ = 3.56, σ = 0.86) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก

ที่สุด คือ ด้านการจัดการ (μ = 3.64, σ = 0.98) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ (μ = 3.52, σ = 0.95) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์คาดหวังให้มีการดำเนินงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.51, σ = 0.51) และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร (μ = 4.58, σ = 0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงบประมาณ (μ = 4.46, σ = 0.60)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม

การบริหารจัดการวงดนตรีสากล	ความต้องการจำเป็น	
	$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
ด้านบุคลากร	0.29	1
ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.28	2
ด้านงบประมาณ	0.26	3
ด้านการจัดการ	0.24	4

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุด ลำดับแรก คือ ด้านบุคลากร ($PNI_{Modified}$ = 0.29) ลำดับที่สอง ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($PNI_{Modified}$ = 0.28) ลำดับที่สาม ด้านงบประมาณ ($PNI_{Modified}$ = 0.26) และลำดับที่สี่ ด้านการจัดการ ($PNI_{Modified}$= 0.24)

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากค่า $PNI_{Modified}$ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร ประเด็นย่อยที่ควรพัฒนาคือ การมีขั้นตอน วิธีการ และหลักเกณฑ์คัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมวงดนตรีไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารควรกำหนดขั้นตอน วิธีการ และหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของวงดนตรี โดยพิจารณาจากความสนใจ ความรักในดนตรี ทัศนคติที่ดี ความพร้อมของผู้เรียน ตลอดจนการสนับสนุนจากผู้ปกครอง พร้อมทั้งคัดเลือกให้เหมาะสมกับเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการจัดส่วนประกอบของวงดนตรีอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการวงดนตรีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ประเด็นย่อยที่ควรพัฒนาคือ การจัดหาเครื่องดนตรีทดแทนอย่างทันท่วงที เมื่อพบว่าเครื่องดนตรีเสียหาย ผู้บริหารควรวางระบบการซ่อมบำรุงเครื่องดนตรี

ให้มีประสิทธิภาพและดำเนินการได้อย่างทันท่วงที โดยจัดให้มีระบบการตรวจสอบและสำรวจสภาพเครื่องดนตรีอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเมื่ออุปกรณ์ชำรุด เช่น ครูผู้ดูแลตรวจเช็คเบื้องต้น ส่งซ่อมตามระเบียบพัสดุของราชการ ประสานร้านซ่อมประจำ หรือสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อการหยิบยืมในกรณีเร่งด่วน นอกจากนี้ควรจัดทำสัญญาหรือความร่วมมือกับร้านซ่อม เพื่อให้สามารถซ่อมด่วนและชำระเงินภายหลังได้เมื่อจำเป็น ซึ่งจะช่วยให้วงดนตรีสามารถใช้งานเครื่องดนตรีได้อย่างต่อเนื่องต่อการฝึกซ้อมและการแสดงไม่หยุดชะงัก

3.3 ด้านงบประมาณ ประเด็นย่อยที่ควรพัฒนาคือ การจัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานต่าง ๆ ของวงดนตรี ได้แก่ การจัดซื้อเครื่องดนตรี การซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องดนตรี การจัดแสดง ฯลฯ ไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ผู้บริหารควรวางแผนงบประมาณด้านวงดนตรีสากลอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน โดยควรจัดทำแผนงบประมาณรายปีและแผนระยะยาว (1 – 5 ปี) เพื่อกำหนดทิศทางการจัดซื้อเครื่องดนตรี การบำรุงรักษา และการดำเนินกิจกรรมดนตรีให้ชัดเจน โดยครูผู้รับผิดชอบต้องสำรวจความต้องการจริง เช่น เครื่องดนตรีที่ต้องซื้อเพิ่ม อะไหล่ที่ต้องเตรียมไว้ หรือรายการที่ต้องซ่อมแซม เพื่อให้สามารถเสนอของบประมาณได้ถูกต้องตามความจำเป็น ทั้งยังช่วยลดปัญหาการจัดซื้อไม่ตรงความต้องการและทำให้วงดนตรีมีความพร้อมต่อการแข่งขันและการแสดงต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อ การซ่อมบำรุง และการดำเนินงานของวงดนตรีให้เพียงพอและต่อเนื่อง โดยแยกงบประมาณออกเป็นสองส่วน คือ งบประมาณสำหรับจัดซื้อเครื่องดนตรี ครุภัณฑ์ และงบประมาณสำหรับการบำรุงรักษาซ่อมแซม และสนับสนุนกิจกรรม เช่น ค่าครูฝึก ค่าชุดการแสดง ค่าเดินทางแข่งขัน

3.4 ด้านการจัดการ ประเด็นย่อยที่ควรพัฒนาคือ การสร้างเครือข่ายกับบุคคล ชุมชน หรือองค์กรภายนอก เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของวงดนตรี ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน องค์กรภายนอก และผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนวงดนตรีสากล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนใกล้เคียง และผู้มีจิตศรัทธา สร้างความคุ้นเคยและจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือที่เป็นระบบ เช่น สมาคมผู้ปกครอง–ศิษย์เก่า หรือเครือข่ายผู้สนับสนุนกิจกรรมดนตรี รวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกผ่านกิจกรรมชุมชนการแสดง การประชาสัมพันธ์ และทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการสนับสนุนวงดนตรีอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านกิจกรรม งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบสื่อสาร การประสานงาน และการบริหารจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรี โดยมีช่องทางการสื่อสารหรือแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงระบบการจัดเก็บข้อมูล เช่น รายชื่อนักเรียน เครื่องดนตรี แผนงาน ประวัติการแสดง และข้อมูลการประเมินผล ทั้งนี้การจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบจะช่วยให้การวางแผน การสื่อสาร และการประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนหรือหน่วยงานที่ประสงค์ใช้บริการวงดนตรีได้อย่างทันเวลา

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี” ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายสาเหตุของผลการวิจัย รวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของวงดนตรีอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีให้ความสำคัญกับการใช้กิจกรรมดนตรีเป็นอัตลักษณ์และเครื่องมือสร้างชื่อเสียงแก่สถานศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนต้องมีการกำหนดแผนงานและเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณและระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวัตร เชื่อมกลาง (2562) ที่พบว่าการบริหารวงดนตรีที่ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยการวางแผน การจัดการและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมถึงงานของ อภินันท์ พฤกษะศรี และ ประชุม รอดประเสริฐ (2563) ที่ชี้ว่าการบริหารวงดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการจัดการที่ต่อเนื่องทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และการติดตามผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Byo (2017) และ Knardal และ Landro (2021) ที่ระบุว่าความสำเร็จของวงดนตรีในโรงเรียนเกิดจากการบริหารจัดการที่มีระบบและความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการวงดนตรีสากล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะการปลูกฝังความรับผิดชอบและระเบียบวินัยของสมาชิกวงดนตรี สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินกิจกรรมวงดนตรีจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันและการมีวินัยมากกว่าทักษะเฉพาะบุคคล ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานของ วีระพล เหล่าชัย (2565) ที่ระบุว่าการพัฒนาบุคลากรและการจัดระบบการฝึกซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของวงดนตรี รวมถึงแนวคิดของ Byo (2017) ที่พบว่าครูผู้ฝึกสอนและการบริหารจัดการที่เป็นระบบช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางดนตรีของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นใน

การบริหารจัดการวงดนตรีสากลสูงสุด คือ ด้านบุคลากร โดยเฉพาะการกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมวงดนตรีอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะการคัดเลือกสมาชิกที่เหมาะสมทั้งด้านทักษะ ความสนใจ และความรับผิดชอบ จะช่วยให้การฝึกซ้อมและการบริหารวงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ สราวุธ โรจนศิริ (2564) และ วีระพล เหล่าชัย (2565) ที่ชี้ว่าการคัดเลือกและพัฒนาสมาชิกอย่างเป็นระบบช่วยเพิ่มคุณภาพและความต่อเนื่องของวงดนตรี ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือการจัดหาเครื่องดนตรีทดแทนอย่างทันท่วงทีเมื่อเกิดความเสียหาย เนื่องจากเครื่องดนตรีเป็นทรัพยากรหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพการฝึกซ้อมและการแสดง ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานของ ยุทธศักดิ์ โพธิรุกข์ และคณะ (2564) ที่พบว่าความพร้อมด้านอุปกรณ์มีผลต่อประสิทธิภาพของวงดนตรี รวมถึงแนวคิดของ Byo (2017) ที่ระบุว่าทรัพยากรและเครื่องดนตรีที่พร้อมใช้งานเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้ด้านดนตรี ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนมีความต้องการในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อ ซ่อมบำรุง และสนับสนุนกิจกรรมของวงดนตรีอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่างบประมาณเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่เชื่อมโยงกับทุกมิติของการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ อภินันท์ พฤกษะศรี และ ประชุม รอดประเสริฐ (2563) ที่เสนอว่าการบริหารวงดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการ พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรภายนอก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของวงดนตรี ทั้งด้านกิจกรรม การแสดง และทรัพยากรสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Ware (2020) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีช่วยเสริมสร้างความผูกพันของนักเรียนกับโรงเรียน และงานของ Knardal และ Landro (2021) ที่ชี้ว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญต่อความยั่งยืนของกิจกรรมดนตรีในสถานศึกษา

3. ผลการเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่า ควรดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านการจัดการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาวงดนตรีสากลให้มีคุณภาพและสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทรัพยากรที่เพียงพอ ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ พลากร แก้วยก (2566) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งพบว่า ควรพัฒนากระบวนการบริหารจัดการวงโยธวาทิต จัดให้มีครูและบุคลากรทางดนตรีที่เพียงพอ มีเครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสม สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาวงดนตรีในสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ

อย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพการดำเนินงานได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วีระพล เหล่าชัย (2565) ที่พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการวงโยธวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งพบว่า การบริหารจัดการวงโยธวาทิตที่มีประสิทธิภาพต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนการดำเนินงาน การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ แนวทางพัฒนาด้านการจัดการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาระบบสื่อสาร และการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ จึงเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานของวงดนตรีสากลให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังมีความต้องการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านบุคลากรมีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านการจัดการ

ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าความพร้อมของครูผู้สอน ครูผู้ควบคุมวง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวงดนตรีสากล สำหรับแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากล ประกอบด้วย การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนอย่างชัดเจน การพัฒนาระบบดูแล ซ่อมบำรุง และจัดหาเครื่องดนตรีทดแทน การวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของวงดนตรีสากลให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน สำหรับ**ข้อเสนอแนะเชิงการนำผลไปใช้** องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวงดนตรีสากลของสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนและครูผู้ควบคุมวงดนตรีผ่านการอบรม การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการและการฝึกซ้อมวงดนตรีสากลให้มีประสิทธิภาพ ในด้านทรัพยากร สถานศึกษาควรจัดทำแผนการจัดหา การซ่อมบำรุง และการทดแทนเครื่องดนตรีอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควบคู่กับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่องจากทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา โดยควรครอบคลุมค่าใช้จ่ายด้านการฝึกซ้อม การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การซ่อมบำรุง และการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันต่าง ๆ อีกทั้งสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้านดนตรี ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของวงดนตรีสากลในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวงดนตรีสากลของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้ ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวงดนตรีสากลในสถานศึกษา รวมทั้งศึกษาผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลที่มีต่อคุณภาพการดำเนินงานของวงดนตรีและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการวงดนตรีสากลในสถานศึกษา ตลอดจนศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกในการพัฒนาวงดนตรีสากลอย่างยั่งยืน เพื่อให้ได้องค์ความรู้และแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการวงดนตรีสากลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2567). กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พลากร แก้วยก. (2566). แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2(2), 22-33.

ยุทธศักดิ์ โพธิรุกข์ สุดารัตน์ สารสว่าง และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2464). ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการวงดนตรีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(4), 257-270.

รติรส จันทร์สมดี. (2551). ภาวะความเป็นผู้นำของวาทยกรและการสื่อสารจัดการ วงโยธวาทิตในสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวาทวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระพล เหล่าชัย. (2565). กลยุทธ์การบริหารจัดการวงโยธวาทิต โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ใน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สราวุธ โรจนศิริ. (2564). การศึกษารูปแบบการจัดการวงโยธวาทิต กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออก. วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต: Rangsit Music Journal, 16(1), 115-129.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). โครงการพัฒนาทักษะนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. จาก https://www.obec.go.th/archives/985001

สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา. (2559). แนวทางการพัฒนาวงโยธวาทิตในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา.

สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภินันท์ พฤกษะศรี และประชุม รอดประเสริฐ. (2563). กระบวนการการบริหารจัดการวงดนตรีไทยเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 29(2), 16-30.

อัครวัตร เชื่อมกลาง. (2562). แนวทางการพัฒนาวงดนตรีสากลไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 27(55), 212-231.

Cronbach, L.J. (1974). Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row.

James L. Byo. (2017). Modern Band as school music: A case study. International Journal of Music Education, 36(3), 17-30.

Knardal, P. S. & Landro, K. S. (2021).“The school band and the Kulturskole are a single ‘thing: Exploring co-production between the public sector and a non-governmental organization. Journal for Research in Arts and Sports Education, 5(3), 49-64.

Ware, T. (2020). Effect of School Band Participation on School Attachment, Measured by Attendance and Academic Achievement in an Urban School Setting. (Doctoral thesis). search from https://uh-ir.tdl.org/server/api/core/bitstreams/2 7 bc4 0 0 e-2 aa6 - 4 7 8 0 - 8 f7 c-8d1804025759/content